

A lap általában részben vonatkozó minden közzétételére a szerkesztőség névére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvtárosoké. Ké. küldendő az előzetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon száma 34.

MURAKÖZ

Magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetéseik jogdíjmentesen elvételmentek.
Nyitólár postaköltséggel 34 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

A béke elé.

Ha nem csinálnak az őszes előjelek, úgy a sokat sanyargatott emberiség szívében bevonulhat a remény, hogy a háború véget ért, iszonyu iragédiája vége felé közeledik. A »béke« szó, egyszer kiejtve, pártolók szerzésében csodás, bűvös erőt fejt ki. Mintha megbabonázná az egész emberiséget.

»Nem akarunk tudni a békéről!« kiáltották az ellenséges államférfiak; de mialatt háborút, gyűlölséget és bosszú prédikálnak lehetetlen szabadulniok a béke lehetőségének fenséges, magasztos gondolatától. Ha a világ huszonnyolc, kinnal, borzalommal elöltött háborus hónap alatt oly kegyetlenül el nem fásult volna és ha a népek a »politikai rezonáns«-tól felszabadulva benső érzelmeiket követhetnék — kicsarodna az emberek szeméből a könyek áradata és végleg elmúlna az a türhetetlen feszültség, mely hatalmában tartja a népeket.

Megérteit a béke. Hogyan, miként fogják leszakasztani, még nem tudni. De hogy érteit, azt az egész világ tudja.

A központi hatalmak békeajánlata az ellenségek heves ellenkezésével találkozott. De ez az ajánlat ugyszólván orvosság, mellyel a legremesebb háboru súlyos betegségét kell gyógyítani és csak természetes, hogy a kívánt hatás elérése előtt lázat idéz elő. Szorgosabb vizsgálat után megállapítható azonban, hogy sok abból, amit az ellenséges szövetség békeajánlatunkra hivatalosan válaszolt, voltaképpen csak annak a kívánság-

nak a köntörfalazása, hogy »igen«-t mondjon. Senkisek tételezhetette fel, hogy a központi hatalmak békeakcióját az ellenséges népek, vagyis inkább azok vezetői, zajos örömmujongással fogják fogadni. Ne felejtjük el, hogy a háboru eddigi tartama alatt mennyi sok beszédben kelték ki az antant államférfiai ellenünk és mennyire meggyökeresedett bennök a háborus gyűlölség érzellete. Nem lehetett tehát elvárni, hogy egyszerre el fogják ejteni dicsőséges véggyözelmet hirdető programjukat és nagyhangu ígéreteiket, mint teljesthetetleneket, egyszerre meg fogják tagadni. Ha azonban higgadtan bíráljuk mostani magatartásukat, megállapíthatjuk, hogy nyilatkozataikban nincs más azo megsemmisítőről, feldarabolásról, leigáztatásról. E helyett elégtételről, helyreállításról, biztonságról beszélnek. Szerényebb lett a gyűlölség és nem tobzódik már a bosszuvágy. Békefészeségünk nyilvánításától nagyobb első hatást nem várhattunk.

Az amerikai közvélemény elnökönek és egyéb semleges államoknak csatlakozása a békemozsalomhoz már határozott békelünetnek tekinthető. Mert bebizonyítja, hogy az egész világ örülne, ha végre béke lesz. De bizonyít még többet is. Azt, hogy még azok is, akik oly lármásan követelik a háboru továbbfolytatását, maguk is áldanak a kényszerrel, mely őket békekötésre bírja.

Háborus beszédekre immár nem hederít senki. A fegyver tettei után elkövetkezett a diplomáciai tettek: a tárgyalások ideje. Közeledik a béke. Tekervényes, labirintus uton, de mégis uton van már. Sok problé-

mát kell megoldani, — sokat és bonyolultat. De meg lesznek oldhatók — ha csak valahára elhatározzák magukat a háborus felek, hogy más eszközökkel oldják meg a problémákat, mint fegyverekkel. És ehhez az elhatározáshoz nem is kell egyéb, mint az, hogy a háboru ne tekintés kizárólag erkölcsi, hanem tárgyilagos problémának jel-

Legelső volna kikapcsolni azt a kérdést, hogy ki okozta a háboru. Mert ezt mindegyik fél a másikra akarja hártani, ez a vitalkozás pedig gyakorlati békeeredményhez nem vezethet. Ennek a kérdésnek az eldöntését az igazságos történetírókra kell bízni, akik majd megállapítják, hogy ki tudas ebben a szörnyű bűnben. Akkor majd elvünk, hogy ki volt a támadó és ki a védekező.

Most nem szabad a betegség keletkezésének okát kutatni, ha azt akarjuk, hogy a tárgyalásoknak eredménye legyen. Csak arra kell törekedni, hogy a keserveesen sanyalódó civilizációt megmentsük az életnek. Véget kell vetni további megkínostatásának, — ezt parancsolja a humanizmus, de parancsolja a józan ész is, mert a további vérontást még a legdicsőségesebb véggyözelem reménye sem indokolhatja, a háboru meghosszabbításával okozandó további veszteségeket nem kárpótolhatja.

Bizunk tehát a háboru észben, melyet még a leghangosabb háboruarasztók sem vesztethettek el teljesen és reméljük, hogy mire a természet ujra éled, a szemet gyönyörködtető üdezőld pázsiton kikel a béke elhíntelt magva is és pompás virágzásával meg fogja örvendeztetni az emberek millióinak sokat zaklatott szívét.

Bátorság — gyávaság.

Írta: Kelemen Ferenc.

A modern államélet komplikált konstrukciója részben a polgárok kötelességérzésén épül fel. Ez a kötelességteljesítés erény, elmulasztása állampolgári bűn. A legnagyobb kötelességteljesítés az államnak fegyverrel való megvédelmezése. Ez tehát a legszebb hazafiai erény is, mely egyéni vonatkozásokban az átlagot meghaladó mértékűnél bátorsággal léphet elő. A bajba jutott hon megvédéséről való vonakodás a legnagyobb honpolgári bűn, mely magasabb fokánál gyávasággá fajulhat. Bátorság és gyávaság tehát az egyennek, mint egy nagy emberi testület tagjának saját önző érdekeinél az állam vitalis érdekei érdekében kifejtett harci tevékenységének maximális és minimális foka. Minden emberi tevékenység kettős bazison nyugszik: a fizikai erőállományon s az agyrendszer mozgékonyaságán. Individuális fizikai erő és szellemi tehetség szabják meg az emberi teljesítőképesség mértékét. Ezek tehát alapjai a bátorság és gyávaság e két heterogen fogalmának.

A fizikai erőállomány a szervezetnek, de különösen az idegeknek az a tökéletes vagy degenerált állapota, mely az emberi fizikumra a kötelességteljesítés közben erőszakosan ható külső romboló tényezőket könnyeben vagy nehezebben tudja elviselni.

Az agyrendszer mozgékonyasága az intelligenciának az a foka, mely mellett az emberi ér-

telem itélő erejével a saját existenciájának, önző érdekeinek legparancsolóbb szavát összhangzásba tudja hozni egy magasabb emberi testületnek az egyéni átgázoló érdekeivel, sőt amely magasabb mértékűnél fogva a szigoruan egyéni érdeket fenntartás nélkül az államának rendeli alá.

A fizikai erőállomány jórésben a természet ajándéka, az utóbbi pedig ezenkívül nevelés dolga. Nevelés, mely az állampolgárnak nem ad időt arra, hogy intelligenciájával maga szabályozza önző érdekeit egy felsőbb parancs szerint, hanem gyermekkorában, mint parancsoló igazságot bele-suggerálja, mely aztán később veleszületett ösztön erejével hat.

E két tényező kölcsönös működése osztályozza az embereket a bátrak és a gyávák osztályába. Minden emberi erény, amíg annak létrehozásában az egyéni akaratkak része van, ugyszintén bűnről csak addig beszélhetünk, míg annak közvetlen előmozdítója maga az emberi akarat. Így például nem erény a hatalmas termet, s nem bűn az örült ember gyilkolása. Mindkettő az egészséges emberi akaraton kívül fekvő dolgokban leli alapját. A bátorság és gyávaság is csak annyiban erény vagy bűn, amennyiben mindkét lelki tulajdonság az egyéni akarat szabályozó hatása alatt áll. Ezért nem erény a vakmerőség s nem bűn a gyávaság, mely valamely idegrendszer degenerált állapotának elkerülhetetlen következménye.

Végéreményben azonban mindkét fogalom jórésben mégis csak jellem dolga. Mert a bátorság nem egyéb, mint az egyéni önző érdekek min-

den veszélynél jelentkező segélykiáltásnak erőszakkos elnyomása — s egész fizikai erőállományunknak egy magasabb cél érdekében való intenzív kifejítése. Ez a magasabb cél a jelenlegi világháborúban a nemzeti existenciák megvédése, hatalmas történelmi célok megvalósítása stb. A békeidőben pedig mondjuk egy vízbefútt megmentésnél felsőbb erkölcsi törvénynek való engedelmesség. A gyávaság pedig az önző érdekek parancsoló szava előtt való feltétlen behódolás. Miután most az egész életberendezés technikája s az emberi alkotó erő érvényesülésének lehetősége az önző és önzetlen lelki hajtóerők szabályozásának egyenes viszonyától függ; nagyon helyes az a tétel, mely a bátorságot, mint az önző érdekek felett arattott intellektuális diadalt szép, férfias erénynek, a gyávaságot pedig, mint szolgai meghunyászkodást az egzisztenciális egoizmus hatalma alatt bűnnek, sőt egyikének a legnagyobb bűnöknek tartja.

A több mint két év óta tartó háború számtalan példáját szolgáltatja fentebbi teória helyességének s azok, akik már nem egyszer személtel szembe állottak az ellenséggel, a saját lelkük viharzásán meggyőződhetettek arról az igazságról. Aki öszintén belepillant saját lelkébe, az könnyen észreveszi azt a lelki folyamatot, mely kizárólag akaratának energikus szabályozása alatt áll s mely az önző érdekek jelentkezése (élet ösztön), a »kötelesség« mesterségesen belénk szuggerált kényszere s végül egy magasabb akarat diadalmos parancsára; a bátorságra ösztök. A lelki viharzás e három fázisát minden egészséges fizikumú és

A király koronázása

Megtörtént December 30-ika óta törvényesen megkoronázott, alkotmányos királyi van az országnak. Ezzel uralkodói jogainak és hatalmának teljességébe lépett IV. Károly. Hosszú századok fényével telte fel a nemzet királyi fejére Szent István koronáját, a király pedig esküt tett, hogy az ország alkotmányát, törvényeit megtartja, az ország függetlenségét respektálja. Astán a világ mind a négy tája felé sujtott a kardjával annak a jeléül, hogy az ország területét, szabadságát minden ellenség ellen megvédelmezi.

A koronázásnak nagy a jelentősége. Nem puista szimbólum az. Varázsérő van a koronában, az eskűben és a kardvágásban. A mult századok hatalmát és dicsőségét, a jobb jövőndő zálogát jelentik a nemzet számára; a sok csillogás, ragyogás és fény pedig azt igazolja, hogy a nemzet és király szíve őszelforrt érzésben, gondolkodásban, akaratban.

De a koronázás hordereje abban is rejlik, hogy a háború égése alatt kifejezésre jutott magyar vitézség mellett, a koronázásból kifolyólag az önálló, független, szabad, alkotmányos Magyarországról is tudomást vett a világ.

Lehetetlen, hogy ennek jogi viszonyaink határozott kialakulására döntő befolyása ne legyen! A vitéz magyar faj s alkotmányos Magyarország a háború után arra a piedesztálra kerül, mely ezt az ezeréves országot méltán megilleti!

A koronázás a megállapított program szerint folyt le december 30-án. Az egész koronázás az országgyűlés keretében folyt le. Már fél hétkor együtt volt a magyar országgyűlés, melynek megnyitása után a főrendek és képviselők Budára mentek, hogy a koronázó templomban helyeiket elfoglalják.

A koronázás aktusa 9 órakor vette kezdetét. A királyi pár ekkor ért a koronázó templom elé. Itt fogadták a hercegprímás vezetése alatt fényes méltóságok, kik a királyi párt s a kis trónörököszt a kijelölt

báronyságokhoz vezették. Mikor a királyi pár elhelyezkedett, felhangzott a Himnusz. A király előre ment, az oltárhoz lépett, mire a hercegprímás felbőnt a király jobb karját, majd a méltóságok a vállára tették Szent István palástját.

Ekkor következett a koronázás.

A király az oltár elé térdelt, majd felállt és ekkor övesték őt Szent István kardjával. A király ismét letérdelt az oltár felőli fokára, mire a hercegprímás s a nádorhelyettes a király fejére emelték a koronát. Ezután átadták a koronázási jelvényeket, melyekkel a király trónusán helyet foglalt. Ennek megtörténte után a veszprémi püspök a királynét koronázta meg a hási koronával, vállait pedig Szent István koronájával megérintették. A király most 50 ifju leventét avatott aranyarkantus vitézzé.

Ezzel a koronázás templomi része véget ért. Következett az eskü, melyet a megkoronázott király a Szentháromeág-téren az ország alkotmányára tett. Végső akkordját a koronázásnak a kardvágás képezte, mely igazán csattanós befejezése volt a magaslatos ünnepélynek. A koronázási dombtól fényes kísérettel a királyi palotába vonult a király díszbebredre, mely a koronázási szertartások legutolsó, ünnepies, ragyogó aktusa volt s a királyi palota fényes tánctermében folyt le az előírás szigorú betartása mellett.

Ennek befejezése után az országgyűlés tagjai a kupolacsarnokban ismét összegyűltek, hogy a koronázás megtörténtéről s az eskü leletéről a jegyzőkönyvét felvegyék.

A koronázási lakoma után a szertartási teremben ment végbe a magyar hölgyek hódoló elvonulása Zita királyné előtt. A hódolásban résztvett hölgyek névsorában főispánunk lelkes, ágis is jelenék, sipeki Balás Bélané nevé is találjuk, akit Szécsen Miklós gróf magyarországi udvarnagy szintén bemutatott a királynénak.

IV. Károly király Reichenauból a következő táviratot küldte a miniszterelnöknek:

A koronázás magaslatos ünnepének hatása alatt, szívem benső sugallatát követve, a királyné nevében is mély köszönetet mondok szeretett magyar nemzetemnek hűségéért és ragaszkodásáért, mely a koronázás alkalmából oly lelkes és a magyar nemzetet jellemző módon nyert kifejezését. Biztosítjuk a nemzetet, hogy szereletét, melynek valóban fényes megnyilatkozása mélyen meghatott és öszinte, benső örömmel töltött el, *mindenkor szívünk mélyéből viszonzni fogjuk.*

Károly.

Ennél szebb, ennél csattanósabb befejezést nem nyerhetett volna a koronázás. A király s a nemzet kölcsönös megértése, ölekezése ez, mely biztató reménysugarakkal aranyozza be a nemzet ragyogó koronázási ünnepélyét.

Menekülő királyok.

Amikor a központi hatalmak ismeretes békeajánlatukkal fordultak az ellenséges kormányokhoz, az antánt sajtója azzal gyanúsított meg bennünket, hogy a történelmi nevezetességű lépés gyengességünknek a jele.

Ezt a ráfogást legnyomatékosabban harctéri helyzetünk cáfolja meg. De ezen és sok egyéb jelenségen kívül van még egy, amely arra vall, hogy a tuleró dacára, melyel ellenségeink dicsekednek, a mi erőnk még sem gyengült meg annyira, hogy védekezésünkben akár most elernyednénk, vagy alapja lehetne az antánt ama reményének, hogy későbbi időpontban el fogunk lankadni.

A háború ugyanis nevezetes eseményt produkált. Olyant, mely előfordult ugyan egyenként előbbi háborúkban is, de mint tömegesemény eddig még egy háború alatt sem lépett föl. A történelemben nincsen arra példa, hogy egyszerre négy királynak kellett volna vándorholni a kezébe vennie. Négy királynak! S közülök egy sem a mi táborunkból, hanem mind az ellenségébe! való.

Menekülő királyok! Menekülő királycsaládok! Albert belga királynak családos-

gondolkozású katona, mondhatni ötközetenként ártói s karakterének, jellemerejének mértékétől függ, hogy e három lelkiállapot melyibe lesz rövid ingadozás után további katonai tevékenységének vezérszilaga. Minden bátor ember, még a legbátorbabb is, bárcsak szempillantásra, de átéli belsőjében a gyávaaság (életöszton), a kötelességteljesítés (polgári nevelés) s a bátorság (a jellem, az akaratérő győzelme) gyorsan váltakozó érzéseit.

A bátorság egy még erőteljesebb faja a hősiesség, ez a speciálisan háborús fogalom, mely ma már oly sok derék vitéz homlokát glóriával fonja körül. A bátorság békeidőben is létező férfias erény, a hősiesség a csaták fogalma, mely az ágyúk dörgésétől, pokoli zajától s az örörökös életveszedelemtől elválaszthatatlan.

A hősiesség egy olyan fanatizált lelkiállapot, mely az önző érdekek tökéletes legyőzésére s az életnek, mint az ember legnagyobb kincsének abszolút megvetésével, benső, szinte emberfeletti meggyőződésből, egész fizikai és teljes szellemi képességét nemcsak esetenként, hanem következetesen annak a magasabb erkölcsi célnak szenteli, mely a hős fenségesebben belétek egyedül táplálja, hevíti. Felolvasni egy szent cél fényes sugárözönében s aztán mindent feledni csak a hős legszebb vágyát a győzelem szem előtt tartva, rohanni előre száz halál elő: ez a hősiesség. Ilyenek a modern Leonidások: Bölckék, Immelmanek s a sok névtelen hős . . . . .

A hősiesség fogalmános szorosán hozzátartozik az a tudatos akaratú tevékenység, mely nem

ösztonök után indul, hanem a cselekedet teljes megértésében s a következmények tisztánlátása mellett fensőbb szellemi parancsra s egy magasabb cél érdekében cselekezik. Az a sok százezer harcos, aki mellén a ma már négy öt kiöntetessel istenített hősként jár-kei közöttünk, nem mindig ilyen értelemben vett hős, mert az ő hősiességének igazi rugói nem mindig jellemében, hanem legtöbbször abban a verekedési ösztonban vannak meg, mely abból az időből maradt meg az ember lelkében, midőn egész tevékenysége létfentartásért az állatokkal való szakadatlan harcban merült ki.

Ez a verekedési, vagy mondjuk vadászöszton az, mely a harcoló seregek tekintélyes számánál hős cselekedeteik alapja. Ezt látszik bizonyítani az a körülmény is, hogy például a békeidőben is bícskás, verekedős legények a háborúban is elsőrendű katonák, akiknél ez a hősiesség sokszor egyenesen vakmerőségbe fajul el. Ehhez az ösztonhoz most a többnyire velük született hazafiai szeretet s a mesterelesen beléjük diktált vallásos meggyőződés, vagy a fatumba vetett hitük járól s ezek együttesen alapjai az ő hősiességöknek s vele együtt az egész haderő eredményeinek.

Ilyen szempontból bírandó el a magyar legénynek ízzo hazaszereteten és fenti ösztonon alapuló, a franciának fanatikus történelmi mámoron, a németnek nyers ösztoném s vallásosságán alapuló hősiessége.

Hatalmasak a mi katonahőseink tettei, egy egész világ minden viharával megküzdének s tiz-

szeres tuleróvel szemben évek óta védelmezik a Monarchia kapuit. Megbocsáthatatlan bűn volna kisebbiteni az ő hősiességük jelentőségét, de másrészt rá kell mutatni arra a nagy különbségre, mely az emberrel veleszületett ösztonök ingerlésén, és az emberi értelem itélő képességének irányításán alapszik. Amaz inkább a vakmerőség vagy fatalizmus körébe vág, emez az igazi hősiesség, mely mint ilyen erény, az erények legszebbike, nagy történelmi események létsítésének elengedhetetlen kelléke.

Alapjában véve azonban ma minden katona egy igazi hős, mert a legtökéletesebb tehnikai felkészültséggel dolgozó háború ma minden harcostól az emberi teljesítő képességnek olyan rettenetes nagy mértékét követeli meg, mely messze túlszárnyalja azokat a középkori értelemben vett hős cselekedeteket, melyeket korábbi háborúk történelmében oly elragadó csodálkozással olvastunk.

Érthetetlenül ártunk az ember, a természet e hatalmas csodája előtt, melynek szellemi alkotó erejénél csak talán teherviselő képessége nagyobb. Nem tudjuk, hogy min csodálkozunk inkább: a technika szédületes találmányain vagy azon a páratlan erőn, mely e csodaműnek díszivartarként ható romboló erejét kiálítja.

Alkotni, teremteni hatalmas emberi dolog. De a háború folyamán a maximuma felszaporodott szenvedések ilyen állhatatos elviselése több ennél: ez már az isteni elem az emberben!

tul kellett menekülnie. Következett utána Péter szerb király, majd a montenegrói Nikita. S most egy negyedik király menekül családjával győzedelmesen előrehatoló csapataink elől.

Ferdinánd király és Mária királyné, futottak a fővárosukból. A kérelhetetlen végzet keményen, borzasztóan torolja meg az ocsmány árulást és szőcséget. Számoszve országából, királyság és trónfosztottan kénytelen a román uralkodócsalád ama szomszéd oltalma alá menekülni, akit még nemrég a legveszélyesebb ellenségnek tartottak az országban.

Ha a belga király menekülése még némi sajnálatot kellett, egy román királyi pár elemfordalását a legnagyobb, még az olasz hírszegésnél is nagyobb árulás igazságos büntetésének tekintik.

Amikor Vilmos császár Károly király sirjára koszorút tétetett, ezzel igazolta azt a meggyőződését, hogy nem a román nép akarja az árulást, hanem a mostani király, a felesége és tanácsadóinak szűk köre. Mert míg Károly király ült a trónon, ilyen elv-megtagadást sohasem tűrt és semmiféle hatalom sem bírhatta volna árulásra. Akaratgyenge utódja, kit fenhéjázó felesége és megvesztegethető miniszterei befolyásoltak kénytelen most cselekedetének szomorú következményeit elviselni. Ő is kénytelen menekülni.

A Nemezisnek ez az igazságszolgáltatása pedig fényes tanubizonysága a központi hatalmak és szövetségeseik törhetetlen erejének.

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadseregélyes Hivatal főpénztára, Képviselőház.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXXIV-ik évfolyam 1-ső negyedébe lépett; ez alkalommal tiszteltetl kérjük előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében lenn-akadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 12—
Fél évre . . . . . » 6—
Negyed évre . . . . . » 3—

Egyes szám ára 30 fillér.

— **Eljegyzés.** Polány János vassurányi tanító jegyet váltott Szathmáry Irénnel Salfárol.

— **Uj főjegyző.** Starzsinszky Lászlót, Légrad község volt helyettes jegyzőjét, Szentendre rendezett tanácsú város főjegyzőjévé választották meg.

— **A királyi koronázás iskolai ünnepélye.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletére, IV. Károly magyar király koronázásának megünneplésére elrendelte, hogy a karácsonyi ünnepek után eső első előadás napon az előadások az iskolákban szüneteljenek, de iskolai ünnepély keretében melyen a koronázási napot méltóképpen megünnepelni kell. A csáktornyai iskolákban is ünnepeltek. Az elemi iskolában és a tanítóképző int. gyakorlóiskolában az osztály tanítók idéstek fel a nap emlékezetét, a pol-

gáriiskolában s a tanítóképző-intézetben pedig programmos ünnepélyt tartottak. A polgári iskolában d. e. 8 órakor kezdődött az ünnepély. A koronázást Tóth Dezso tanár méltatta. A tanítóképző intézetben 9 órakor vette kezdetét az ünnepély, itt Zrínyi Károly igazgató emlékezett meg a nagy nemzeti eseményről s fejtegette annak jelentőségét. Mindkét helyen a tanulóiújság énekára a Himnusz és a Szózatot énekelte.

— **Szabad telegrafálni a hadifoglyoknak.** Az oláh háború óta Oroszországba telegrafálni nem lehetett. Az akadályokat azonban már elhárították s így ismét telegrafálni lehet az orosz hadifoglyokhoz. Egy szó díja 64 fillér.

— **Adományok.** Simon Istvánné és Bordács Teréz urhölgyek Drávanagyaluból 20, Buday Józsefné és Sztrahunya Józsefné Csáktornyáról 3 illetőleg 4 K-t adományoztak a Csáktornyai jótékony ker. Nőgyesületnek, amiért az egyesület elnökege nevezetteknek hálás köszönetét nyilvánítja.

— **A koronázás napja Csáktornyan.** Csáktornya közönsége a királyi koronázást hagyományos ünnepiességgel ülte meg december 30-án. A város fel volt lobogóva, az üzleteket 9 órakor bezárták a hivatalokban pedig a tárgyalások szüneteltek, mert a min. rendelet értelmében az erre a napra kitűzött tárgyalásokat elhalasztották. D. e. 9 órakor a római katolikus, 10 órakor az izr. templomban istentisztelet volt, utóbi helyen Grünwald Illés dr. főrabbi hazafias szónoklatot tartott méltatva nemzetünk nagyhatalmú eseményét. Mindkét helyen az istentisztelet végén a közönség a Himnusz énekelte. Az istentiszteleten a katonaságon, hivatalokon, és iskolákon kívül közönség is nagyszámban jelent meg.

— **Állandó mozi.** Az állandó mozgó színház mai előadásainak műsora: Modern táncok; A költő és a sorsharag (szatira 3 felv); Királyidillek (vigját. 3 felv). Jön a karthausi, Eötvös József báró megfilmesített gyönyörű regénye.

— **Elmaradt vonatok.** F. év január hó 5-től fogva a csáktornya—ukki helyiérdekű vasuton a Zalaegerszeg felől reggel 7 ó 57 p Csáktornyára érkező; vegyes-nemkülönben a Csáktornyáról d. u. 1 ó. 4 p. Zalaegerszeg felé induló személyvonatok további közlekedése bizonytalan időre be lett szüntetve.

— **Menekültjeink utbaindítása.** A belügyminiszter áldó keze lassanként a mi erdélyi menekültjeink felé is fordul. Ujabb lejött az alispán utján a redelet, mely az Urikány—zsilvölgyi menekültek hazaszállításiáról intézkedik, akik, számszerint 10-en, el is indultak hazafelé. Most körülbelül még 260 menekült van járásunkban ellátás alatt, akik szintén türelmetlenül várják hazaszállításiukat. A menekültek segélyezésére a társadalom nagylelkű támogatásán felül, eddig 5000 K-t küldött le a belügyminiszter. De mitán az sem lehetett elég a szükségletek fedezetére, ujabb ismét 6200 K-t juttatott a belügyminiszter a csáktornyai központi irodának, mely összeggel a kiadások teljes fedezetet nyertek. A segélyt Hajós Ferenc dr. orsz. képviselő közölte ki, mint aki teljes lelkével, és szeretettel szolgálta a menekültek ügyét s mindenkor hathatós segítségére volt a járás társadalmának, hogy az ide beosztott erdélyi menekülteket szívők szerint elláthatta.

— **Az ajtóveretek és kilincsek beszállítására.** A honvédelmi miniszter rendelete szerint a gyárosoknál a kereskedőknél meglévő raktári képleteket (kilincsek, gombok, kilincsrössák kulcsalyukpajzsok, kulcsalyukfedők, zárpajzsok ajtófogantyúk) amelynyiben ezek az ajtóveretek egészen vagy tulnyomórészben vörösrészből, sárgarészből, vörösfémből vagy bronzból készültek be kell szállítatni fémközpontnak. A beszállítás határ ideje 1917. január 20-ig terjed. Ez a rendelkezés nem érinti a magányosok tulajdonában lévő ajtóvereteket,

— **Gyűjtők figyelmébe.** A Hadseregélyes Hivatal által kiadott nemzeti gyászpajzsok és gyászérmek korlátolt számban még kaphatók a hivatalnál. V. Akadémia utca 27. A gyászpajzs kartonpapírból készült, egy darab ára 20 fillér, a gyászérmek (I. Ferenc József arcmásával 1830—1916 főírásával) Fekete szalagon 1 korona. A kiadványok egész jövedelme az elesett katonák özvegyei és árvái alapját illeti.

— **Fém tárgyak.** A honvédelmi miniszter ujjal egy rendeletet adott ki a fémtárgyak szigorú rekvirálására vonatkozólag. Ezen miniszteri rendeletet azzal a meghagyással küldi szét a vármegyék közigazgatási közgeihez, hogy tegye közhírré s utasítsa mindazokat főrvényes és hazafias kötelességük teljesítésére, kiknek beszállításra köteles fémtárgyaik vannak s figyelmeztesse őket, hogy a ki a beszállítást elmulasztja: 6 hónapig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. A fémtárgyakat az erre a célra alakított bizottság f. évi december 30-án d. e. 9 órakor Sümeg község tanácstermében fogja átvenni.

Az Esti Újság új korszaka:

A budapesti napisajtónak ismét jelentékeny szenzációja van: az Esti Újság december 6-tól kezdve pontban déli 12 órakor jelenik meg a főváros utcáin. A megjelenési időnek ezzel a változásával egyidejűleg az »Esti Újság« óriási apparátus terjedeleme és tartalom tekintetében a legnagyobb reggeli és esti lapokkal: fogja felvenni a versenyt. Az »Esti Újság« volt egyidőben az első és egyetlen kolportáralap Budapesten és előkelő hangjával, kiváló szerkesztési módszerével, legjobb díszre volt a magyar újságíróadalomnak. Ez a korszak tér vissza most a laphoz. A lap kiállítása külön szenzáció. Eredeti beosztásával, nagyszerű áttekinthetőségével, Földes Imre pompás rovattírajzaival és magával az új lapfajjal a hazai újságyomtatás fejlődésének egy újabb, nagyszerű etapját mutatja. Az »Esti Újság« pontban délkor az első vonatokkal elhagyja a fővárost és minden más sajtóorgánumot megelőzve, elsőnek érkezik is a vidékre. A lap kiadóhivatala sulvi helyre azra, hogy a vidéki közönség megismerkedjék az »Esti Újság« új korszakával és egy héti ingyen küldi mindenkinek a lapot, aki ilyen kérelemmel hozzáfordul. Az »Esti Újság« szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, V. Kálmán-utca 15. szám alatt van.

Elveszett.

Múlt év december hó 27-én délután fél 5 és 7 óra között Csáktornyan az all. polg. fuinternátustól — a vasúti vezető uton egy ezüst karkötő (emaiillirozott virágokkal) elveszett. Megtalálója kéretik, hogy azt lapunk kiadóhivatalába átadni sziveskedjék.

Szeretettel adományokat kér a Hadseregélyes Hivatal!

Átvettől küldésnénye, IV. Vác-utca 38. sz.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novina, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: kajšara Strauss Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i mađarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poveljivi list za pak
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Pretpisna ošna je:

Na čelo leto . . . . K 12—
Na pol leta . . . . . 6—
Na četvert leta . . . . 3—
Pojedini broji koštaju 30 fill.

Otkazano se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SANDOR.

Saradnik:
SRÁY FERENCZ.

Krunitba kralja i kraljice.

Pred Brailom i Focsanom stojju naši šeregi. - Rumunji i rusi sveposud retireraju. - József nadherceg se kuglja. - Najstareši vladar. - Francuzki šereg vu zločestim položaju. - Antant i mir. - Kip boja. - 1150 novih zarobljenikov i 4 štuki. - Kak stojjimo na bojnomo polju. - Dimo su došli iz Romanije.

Krunitbena svečanost.

(M. I.) Retka, jako lépa i s velikom oduševljenjem obdržana svečanost je vu našem kraljevskim stolnim i glavnim varašu Budimpeštu se obdržala 30-ga decembra. Koji su prisutni bili pri krunivanju kralja i kraljice, oni nigdar nebudu pozabili ovu veliku svečanost. Naše novine je na svečanostih glavni urednik »Medjimurja« zastupal, koj vu sledećim opiše krunitbenu svečanost:

Velika svečanost se je gori vu budimskim gradu obdržala. Samo oni su mogli na ovoj svečanosti nazočni biti, koji su na to pismenu dopust dobili, ar budimski grad nije tak prostran, da bi mogel svaki, koj bi hotel, tam mesto dobiti. Ipak bilo je tam nazočnih do 20—30 jezer peršanah.

Sve vulice su bile vu budimskim gradu lépo okinčene s zastavami i s borovimi věncami. Kralja Matjaša cirkva iz vuna, a osobito iz nutra bila je osobito neizmerno bogato okinčena, ar se je glavni del krunitbene svečanosti ovdie obdržavala.

Orsački velikaši: grofi, baroni, biskupi, generali, ministri, na dalje orsački zastupniki i varmegijski izposleniki i drugi, koji su dopust dobili, da moreju vu budimski grad dolaziti, vu jutro ob pol sedmoj vuri su se počeli skupljati. Ob osmoj vuri je vre svaki na mestu stal, kam je dopust dobit. Kočije i automobili, kojih je bilo više jezer, su dopeljali gospodu, koji su vu mađarsku paradnu opravu bili oblećeni. Ob pol desetoj vuri su se počeli k kraljevskoj familiji spadajući nadhercegi i nadhercegice dopelati vu lépih kočijah vu cirkvu Matjaša kralja. Bilo je ovdie nazočnih izmed nadhercegov i nadhercegicah do četerdeset. Dopeljali su se biskupi, izmed kojih su najlepše kočije imeli: hercegprinaš, kaločainski, egeraki i zagrebački nadbiskupi, veszprimski, nagyváradinski i drugi biskupi, kojih je bilo do dvadeset.

Štuki su počeli pukati iz bližnjeg gellértskog brega ob pol devetoj vuri, da se je kralj i kraljica na kočiju sel, da vu cirk-

vu idu na krunitbu. Pred kraljevskom kočijom se je vozil Tisza István grof ministarpredsednik, koj bude s hercegprinašom kralja korunil. Onda je došel na konju kraljevski glasonoša, za njim vu starinsku lépu opravu oblećeni trobentaši, koji su na znanje dali, da se kraljevska kočija približava. Za njim je jeden cug husarov jahalo, svi su iz bojnog polja došli i svi su odlukvani bili. Za njim su pešice išli vu bélim kepenjku, vu ruki dardu noseći kraljevski stražari, za njim pak vu neizmerno lépoj opravi, na konju, takaj kraljevski stražari.

A onda jedna jako lépa bela, pozlaćena kočija, vu koju je bilo zapreženo osem bélih konjov, na sebi zlatne vuzde, hamute, štranjge, cugle. Vu kočiji su sedeli kralj, kraljica i mali četiri létah stari kraljic.

Gda je ljudstvo zapazilo kraljevsku kočiju i vu njoj mladoga kralja i lépu kraljicu s mladim sinom, iz svih grlah se je »éljen« vik čul s velikom oduševljenjem.

Pri cirkvi su stali s zastavami varmegijski izposleniki, orsački zastupniki, ministri i velikaši; vu cirkvi pak su kralja i kraljicu dočekali izposlanik ruskog oćepape, nadalje nadbiskupi, biskupi i drugi svećeniki sami kanoniki i abaši. Na turnu se je zazvonilo, na to se je iz svih zvonov počelo zvoniti vu céloj Budimpešti.

Orsački dostojanstveniki su se vu cirkvi na svoje mesto zurnil, kralj je k oltaru stupil i iz molitvene knjige Boga molil a kraljica se na svoje mesto sela. Kralj se kleknul na vanjšok i obedve ruke na evangelium del, kojega je hercegprinaš pred njim držal i privegel se je na pravičnost i na mir. Za tem se je počela bitanija svih svetcov, po kojem je hercegprinaš svetom oliem pomazal desnu ruku i rame kralja. Na svetom oliem pomazanoga kralja su plašt Svetoga Štefana deli i onda se opet pokleknul pred oltar, gde mu je hercegprinaš sablju Svetoga Štefana vu ruke dal. Kralj je sablju iz loka vun potegnul i s njim jedenput naprei, onda na desno i na lévo mahnul, na znamenje, da je pripraven s njim veru, cirkvu i domovinu braniti.

Kralj se je opet pokleknul, grof Tisza István vu ime naroda izabrani je s pomoćjom hercegprinaš mu na glavu del kurunu Svetoga Štefana. Vu ruke su mu dali kraljevska znamenja (orsačku jabuku s križom i orsačku palicu) S ovimi znaki ide kralj na kraljevski tronuš gde se sedne. Za tem grof Tisza ministarpredsednik do sredine cirkve ide i glasno reče: Éljen a király! Svi vu cirkvi za njim kričiju: Éljen a király! Iz cirkve se čuje glas na vulicu i tam svi kričiju Živio kralj! — Poljeg cirkve postavljena vojnička kompanija sproži puške a štuki počneju pukati, svimi budapeštanskimi zvonu su zvonili na znamenje, da je kralj okorunjen.

Taki, kak je kralj okorunjen bil, kraljica je stupila pred oltar. Opet su počeli biskupi bitaniju svih svetcov moliti. Kraljica se klekne, grof Tisza izposlanik zeme doli korunu iz glave kralja i na oltar dene. Hercegprinaš svetom oliem pomaze kraljičinu desnu ruku i rame, za tem on i grof Tisza dotekneju kurunu Svetoga Štefana desno rame kraljičine, veszprimski biskup pak joj na glavu dene kraljičinu hižnu kurunu.

Kuruna Svetoga Štefana se opet na glavu kralja dene, a kraljci vu ruke daju orsačku jabuku i orsačku palicu i odpeljaju in na kraljevski tronuš, gde se na lévu stran kralja sedne. Veszprimski biskup iz ruk kraljičine odzeme orsačku jabuku i palicu, pak vu ruke kralja dene. Za tem se popeva Te Deum laudamus. (Tebe Boga hvalimo!) Štuki opet počneju pukati, zvonu zazvonilo, da se i vuni zaznaje, da su kralj i kraljica okorunjeni.

Onda se je meša počela, koju je hercegprinaš slinžil s pomoćjom više biskupa.

Po meši se je kraljica svojim malim sinom dmo vu kraljevsku palaču odpeljala, a kralj pak 50 ina kom, koji su se na bojnomo polju odlukovali, je po staroj navadi daroval i podelil čast vitežstva zlatne ostruge. Ovi viteži su se pred kraljem pokleknuli, koj jih je sabljom Svetoga Štefana po ramenu doteknut. Najviše izmed ovh vitezov su oficiri sini velikašov bili, ali bil je

med njimi i jeden leitinand, navučitelj, koj se je osobito viteški ponašal vu verzdašem taboru, ar je sedemput bil odlukivan na bojuom polju.

Kralj je za tem vu pratnji biskupov, velikašov, ministrov, generalov, ablegatov, varmegijskih i drugih gospodah poljeg cirkve, pod pilom svetog trojstva napravljeno višese mesto isel. Na sebi je imel plašt Svetoga Štefana, vu ruki orsačku jabuku i orsačku palicu, na glavi pak kurunu Svetoga Štefana. Varmegijnski i kotarski izposleniki iz čele Magjarske, takaj iz Horvatake i Slavonije su pred kralja med velikaše, biskupe i generale stupili, da čuju pred cirkvom Matjaša kralja, kak bu kralj prisegu položil pod nebom, da bude pravično i poljeg zakona vladal, da bude ustav i slobođu svojega orsaga i naroda obdržal i branil.

Kralj vu lěvoj ruki razpelo drži, tri prste desne si ruke gori držeč položi prisegu. Hercegrimaš je čital, a kralj za njim rekel prisegu.

Po prisegi su za kraljom stanujući biskupi blagoslovili kralja, a za tem se je počel popěvati magjarski himnus »Isten áldd meg a magyart!« Hercegi, biskupi, ministri, grofi i drugi velikaši, varmegijnski i kotarski izposleniki, iz bojnog polja sim poslani vojniki, čelo nazočno pučanstvo je pěvalo s pratnjom honvedske bande ovu lěpu pěsmu. Gospoda su si oči brisala, tak su glioboku vu srcu dirnuta bila pod pėvanjom magjarske himne.

»Éljen a király!« zakriči grof Tisza ministerpredsednik, — »Éljen a király!« se čuje oduševljeno iz više desetiezer griaš. Štuki i zvoni se opet glasiju. Pokorunjeni kralj je prisegu položil.

Vezda je opet jako lěpi děl došel krunitbene svečanosti. Okorunjeni kralj se je pokazal svojemu narodu. Kakva je to velika parada bila? — to skorom niti nije moći opisati.

Iz cirkve kralja Matjaša na konju je jahal kralj po vucicah vu budinskim gradu do kraljevske palače, pred kojom na pijacu je jeden brežuljak bil napravljen iz svakih znamenitih městah magjarskih, horvatskih i slavonskih varmegijjah donešene zemlje. Iz Medjimurja su od onoga mesta poslali zemlju, gdje je grof Zrinyi Miklós veliki vitež i magjarski pěsnik vumrl.

Svečani hod počel je jeden cug husarov na konju, za tem su varmegijnski i kraljevskih varašov izposleniki svojimi zastavami išli, med njimi su bili i poslaniki iz horvatskih i slavonskih varmegijjah i kraljevskih varašov, takaj izposleniki iz Bosnie i Hercegovine. Bilo je tu ober 100 lěpih starinskih zastavah moći videti. Za njimi su išli orsački zastupniki, i ministri vu magjarskoj parađnoj opravi; za tem generali, ministri iz Austrije, kakti gosti.

Za njimi jeden kraljevski glasonoša na konju. Tri trobentaši i tri vitezi s bobnjom vu starinskoj lěpoj opravi, onda su došli vu starinski dugi hěli kepenjeg i vu čelene hlače oblečeni viteži s bradiljom vu rukah. Za njimi su jahali kraljevski stražari na konju takaj vu starinskoj, dragoj i lěpoj opravi. Na hrbtu su imeli kacigu iz tigriševu kožu, na glavi lěpi kalpag.

Njih su nasledovali orsački zastavniki na konju, koji su onih orsagov zastavu nosili, koji orsagi k Magjarskoj spadaju i koji

su negda k nam spadali, i to magjarsku, erdeljsku, horvatsku-slavonsku-dalmatinsku, bošnjacku, bulgaraku i t. d. Onda su na konju jahali velikaši, koji su znamenja krunitbe vu rukah nosili, i to: orsačnu sablju, orsačku palicu, orsačku zastavu; horvatski ban je orsačku jabuku imel vu ruki, jeden biskup na konju je nesel apoštolski križ i t. d. Za njimi: kraljevski nadkonjenik, kraljevski nadpeharnik, kraljevski naddvornik i t. d. koji su svi hercegi i grofi vu najlepšoj s gjemantom i drugim dragokamenjemi i zlatom nakinčenimi opravami, svaki je po dva, tri, četiri lěpo oblecene husare imel kre sebe, koji su jim konje držali.

Ali najlepši bil je sam kralj, koj je na jednim lěpim arabskim konju jahal, koj je tancal pod kraljom i gizdavo se držal, kak da bi znal, gdo ga jaše. Kralj je na glavi kurunu Svetoga Štefana imel, na rameu plašt Svetoga Štefana, vu rukah sablju Svetoga Štefana. Njegovo Veličanstvo je velika vnožina naroda po vucicah, gdje je jahal, s neizmernom vrućinom iz srca pozdravljalo s »Éljen a király!« vikom. Kralj's radostjom gledil i s glavom migajuč se zahvaljuje narodu. Videti je iz obraza, da mu se dopada odanost i ljubav naroda.

Za kraljom jašeju kraljevski nadkomornik, kraljevski adjutanti, nadzapovednik kraljevske garde i t. d., onda pak: Frigyes, Albrecht, Ferenc Salvator, Károly István, Leo kraljevski nadhercegi; vu lěpih kočijah papinski izposlenik nuncius, nadbiskupi i biskupi.

Kralj i njegvi gori pomenuta gospoda koji su ga pratili, došli su do ono mesto, gde je brežuljak napravljen iz čeloga orsaga donešene zemlje. Vezda kralj kakti šreća dojaše na brežuljak, postane s konjom, izvadi sablju Svetoga Štefana, mahne prama jugu, obrne se konjom i vudri pramu iz: hodu, obrne se prama severu i seče sabljom po zraku, a na zadnje se obrne prama zapadu seče sabljom za znamenje, da odkud bi goder neprijatelj vrl vu orsag, hoće braniti našu domovinu od neprijatelja.

To je jako lěpo bilo gledati! Kraljica je iz jednog oblaka kraljevske palače gledala kralja, gda je sabljom sekel na četiri strane světa, a maloga kraljiča je zdignuta da i on vidi ovu lěpu svečanost.

Kralj je za tem iz brežuljka odjahal s velikom pratnjom gospode vu svoju palaču k krunitbenom obedu. To se je takaj po staroj navadi dovršilo ovak:

Vu kraljevskoj palači vu jednoj velikoj sali skupljali su se kraljevski nadhercegi i nadhercegi, orsački velikaši, izposleniki orsačkih ablegatov, (med njimi i čakovečki zastupnik gosp. dr. Hajós Ferenc), da budu prisutni pri obedu kralja i kraljice.

Na sredini sale bil je jeden stol prostř, na stolu sami zlatni tanjiri i pehari. K stolu je došel kralj i kraljica, papinski izposlenik nuncius, hercegrimaš, kaločainski nadbiskup i Tisza István grof ministerpredsednik.

Dva mladi grofi zlatnu zdelu držiju vu rukah, grof Tisza István iz zlatnoga vrča vodu vleje kralju i kraljici na ruke ober zlatne zdele. Kralj si ruke opere, kraljica takaj. Hercegrimaš obrisač drži za ruke brisati. Onda je hercegrimaš Boga molil, kralj, kraljica i pomenuta gospoda su se sela. Na to su izabrani orsački zastupniki i velikaši kakti podvorniki jestvinu vu zlatnimi zdelami na stol donesli. Devetnajst hrane su

ovi na stol donesli. Kralj se je doteknuł zdele, ali nije jel, niti kraljica, niti pak drugi pri stolu sedeca gospoda. Gđa se je kralj k stolu sel, su mu korunu iz glave dolil deli. Sve hrane su vre na stolu su bile, gda je kraljevski nadpeharnik k stolu stupil vu ruke vzal zlatnoga vrča i vu šest zlatne pehare iz kraljevske gorice donešeno tokajsko vino toči. Kralj za peharom segne i glasno reče: »Éljen a haza!« — Dok kralj kraljica i četiri njihovi gosti k vustam donešuju pehare, uazočni nadhercegi, velikaši biskupi, ablegati i druga prisutna gospoda s oduševljenjem vičeju »éljen!« — štukj pak pucaju na bregu ober kraljevske palače.

Vezda hercegrimaš zdigne pehara, pak veli: »Éljen a király!« — Na to opet vikneju prisutna gospoda bez postanka: »éljen!« — éljen!... Hercegrimaš izmoli molitvu, ruke si kralj i kraljica opet opereju pak kralj s kurunom Svetoga Štefana na glavi, i kraljica odidu pod burnom éljen — vikom nazočnih, vu svoje sobe.

Ov obed se je takaj po staroj navadi obdržal na znamenje, kakov je magjarski kralj veliki gospon, komu hercegrimaš, ministerpredsednik grofi, baroni i drugi velikaši pomažeju pri pranju ruke, pri točenju vina, pri podvorbi kod obeda.

S tem se je velika parada dokončala. Koj ju je videl, nigdar ju nebude pozabil, tak je lěpa i tak je zveličanstvena bila.

Kralj je okorunjen svetom kurunom prvoga magjarskoga kralja i s tem je vlaš dobil od samoga naroda, da kraljuje nad narodom. To je znamenje krunitbe, bez kojega kralj nebi smel zakone potvrditi, niti pak druge kraljevske poste zvršavati. Svetoga Štefana kuruna, koja vu sebi takvu moć ima, kak je narod jaki, ar je sveta kuruna sam čeli narod, koju korunu i s njom moć smo od prvoga kralja herballi. Toga nema niti jeden narod. Da su svi narodi, koji pod korunu Svetoga Štefana spadaju (magjari, horvati, slavonci, nemci, slovaki i drugi) jezero letah občuvati mogli svoju zemlju, svoj orsag, od vnoгих neprijateljev, to se Svetoj Kuruni more zahvaljiti, koju svoju moć i jakost prenese vu srce svih onih narodov, koji pod Svetu Kurunu spadaju.

Po krunitbi su izposlani ablegati po staroj navadi kralju 50 jezer i kraljici 50 jezer dukatov darovali vu ime naroda. Vu ime ablegatov je Váradi Árpád kolocsański nadbiskup govor držal i prosil kralja i kraljicu, da bi dostojali od naroda prijeli ovdar. Kralj je odgovoril, da kakti znamenje odanost naroda prime narodov dar i hoće ove novce za orsačke potreboće obrnuti.

Takaj po staroj navadi se je prošlih vremenah pri krunitbi vol pekel na razu za puk. Vezda to nije bilo moći napraviti. Ali se je za to siromaskeši puk pogostil. Šestdesetjezer porcije gulaša su skubali vu Budimpešti i rezdelili med siromakom. K gulašu trebali su 7500 kilogr. marvinskog i 7500 kilogr. svinskog, svega skupa 15 jezer kilogramov mesa.

Iz penada došel je na krunitbeni svečanosti i bulgarski car Ferdinand, koga su nazočni s radostjom pozdravljali, kud se je vozil.

Svetu kurunu i drugih starinskih znamenjah krunitbene svečanosti su postavili vu crkvi Matjaša kralja tri dni, da jih oni koji nisu mogli videti krunitbenu svečanost,

budu veđa poglednuti mogli. To se razmi, da na korunu po dnevni i po noći stražari Svete kurune paziju, vu noć pak je crkva s serogom vojnikov obkoljena.

Kralj bude vnoгим, koji su zbog kakvoga zločina odsudjeni na tamnicu, odprostit kaštigu.

Svečanost krunitbe se je dovršila. Kralj i kraljica vidli su, kak jih narod poštuje i rad im. I narod je videl, da kralj i kraljica stuje i rad ima naroda. Sigurno je istina, da budu magjarski i vu Magjarskoj državi stanujući svi narodi blaženi i srećni pod vladanjem novoga i mladoga kralja i pod vladanjem lepe i mlade kraljice.

Bog jih pozivi vnoгим letah na hasen, na radost i na dobrobit orsaga i naroda!

Krunitba kralja.

Iz kraljskoga kaštelja je išla prošecija vu Mátyás cirkvu vu koji su krunili kralja i kraljicu. Kralj i kraljica vu jedni starinski glaznati kućiji su sedeli s malim kraljičom Otto nadhercegom, pred koju kočiju su osem běli konji zapreženi. Kad je kočija na vulicu došla od svih stranih se je čulo: *Éljen a király, éljen a királyné!*

Pred cirkvenemi vratmi vu paradno opravu oblećeni kraljski gardisti su stali, med kojemi je grof Bánffy György čekal kralja koj kad je doli stal iz kočije odmah je vu cirkvu stupil. Takvo prošeciju su još ně vidli vu Budimpeštu, kakva je to bila. Za grof Bánffyjom su išli ministri, jedanajst grofi koji su starinske zastave nesli, zadnja zastava čisto běla je bila, to je Magjarskoga orsaga tak zvana »Szűzmária« zastava. Svi magnatši vu kinča vrédno opravu su bili oblećeni. Najlepeo i najvrednešu opravu su imali grof Andrassy Géza, grof Apponyi Sándor, grof Csekonics Endre, grof Battyány Gyula, grof Széchenyi Emil, grof Festetics Pál, grof Senyei Béla, herceg Festetic Tassiló, barun Skerlec Ivan horvatski ban i t. d.

Orsačku sablju na mesto staroga Széchenyi Gyula je herceg Eszterházy Miklós nesel, drugi grofi na silnih i baršonskih vankošah su druge stvari nesli, koji su potrebne na krunitbi. Walter biškop je apostolskoga kriza nesel, za jim je išel grof Tisza Istvan vu paradni opravi vu rukah je držal baršonskoga vanjoša na kojim je koruna ležala.

Pol deset vur je moglo biti, kad se je prvič iz Mátyás cirkve čulo: *Éljen a király!* Med Bauer dr. zagrebečkim nadbiškopom i Szmrecsányi egrinskim kardinalom je išel pomalem kralj vu čerleni husarski generalski opravi, čako je vu ruki nesel.

Károly kralj za čerlenil se je i sim, tam je pozdravial nazočne. Za njim su išli grof Festetic i Lónyai gardiski kapitani, naj zadnji je Lobkowitz Zdenko bil.

Lepa je bila kraljica vu běli opravi kak zaručnica. Za kraljičom herceg Esterhazy Ilma i grof Apponyi Sándorné su išle. Kraljicu vu běli rukavicah je grof Esterházy Sándor pelal za ruku.

Za celom prošecijom su šest magjarski gardisti išli s golami sabljami

Ravno su do Loretto kapelice došli, kad se je opet strahoviten »Éljen!« čul. Grof Wallis general dopelal je vu cirkvu maloga kraljiča, Otto nadhercega, koj je takodjer vu lepo magjarsko opravu bil oble-

ćeni. Mali, četiri lět star kraljič takodjer sim—tam se je od klanjuval.

Kraljica na levi strani stojeći oratorium su odpelali, odkud je Ferdinand bulgarski car gledal svečanost. Mali kraljič gliboku se je naklonil pred Ferdinandom, koj si ga je na kolena del i onak mu je stiha nekaj prepovedal.

Medtem toga Zita kraljici na glavu su složili hižno korunu. Trombente i hubnji su opet na glas davali, da prošecija ide proti glavnomu oltaru. Naproti glavnomu oltaru nastavljeni je bil iz baršona i zlatine složeni tronuš. Kralj i kraljica na mestili su se vu tronušu. Akolo tronuša su zastave držali vu ovim redo: Magjarsag, Erdély, Szlavonorság, Dalmátorság i Horvátországa zastavu, na levi strani Róma, Szerborszag, Halics, Lodomeria, Kunorszag i Bolgárorszag zastave.

Kad su se kralj i kraljica pokleknuli pred baršonskimi stolci, pokleknuli su se i svi drugi i sad su zapopěvali našo molitvu: »Isten áldd meg a magyart!«

Kralj je zatem ostavil kraljicu i sam je išel pred oltar, gde se je malo poškliznul. Pred oltarom naklonil se je hercegprimašu. Kad su se svi namestili, kaločainski nadbiškop je pred hercegprimaša stal i rekel je:

— Rimo katolička vera i orsački zakonik zahtěvaju, da ovoga pred nami stojećega viťeža za kralja korunimo.

Na to je Csernoch hercegprimaš pital: — Ali je vrėden on na to?

Várady kardinal na glas je odgovoril: — Znam i verujem, da je vrėden toga i na hasen bude tak rimo katolički veri, kak i orsagu.

Csernoch hercegprimaš veli: — Hvala bogu!

Nato se je kralj stal, čako je grof Festetic Paviu dal i stěm su ga kardinali pred herceg primaša pelali. Kralj se je ovdi poklekel obedv ruke je na evangelium del i presegel je na pravicu. Po prisegi kušnul je pet sto lět staro knjigu.

Zatem je hercegprimaš svetim uljom namazal IV. Károly kralja dėsno ruku i dėsna pleće, sad su nanjega deli Sv. Štefana kapenjka.

Sad je opet svaki na svoje mesto odisel. Kralj i kraljica opet jeden kre drugoga stojiju. Potlam su se pokleknuli i počeli su moliti.

Kralj je opet pred oltar išel, tam se je poklekel i prekapićili su mo Sv. Štefana sablju. Smekne vun sablju i četiriput vsěče s njom.

Kralj se je opet poklekel Trombente, bobnji, orgulje, zvoni, pućke i štuki su na glas dali svim, da vu ovim hipu grof Tisza István i Csernoch hercegprimaš na glavu su deli Sv. Štefana korunu.

Grof Tisza Istvan triput je zakričal: *Éljen a király!* Poćeli su svi nazoćni magjarskoga himna popěvati. Na Gellért bregu opet su se oglasili štuki...

IV. Károly sad je već okorujeni magjarski kralj.

KAJ JE NOVOGA?

Pri Isonzou.

Ta primorska zemlja sva je kamenata, koja je pokrila vnoгoga junaka.

Primorske pećine s krvjom oblejana, Hrabri kanoneri tućemo taljane.

S bombami su puni replani taljanski, Svaki den se skupa spravi jih po dvajsti.

Ali niti blizo do nas nedođeju, Ar naši šrapneli dol jih postreljaju.

Dojde z naše strani jedna mala ptica, Ka nje tri, četiri doli izkopicia.

Ar donose ona takve zapovedi, Da naj bumo svi skup navěk pri pameti.

Spravlja se prot nama, da 'nas tira z mesta Al su kanoněri deca medjimurska!

Mi se nebojimo od vojske taljana, Makar kuliko jih vu taboru ima.

Nesrećne ste vi sve oh taljanske gore, Vu vas počivaju sini Medjimurje.

Daj ti dobri Bože brže mira toga, Da bu vnoгa majka vidla sina svoga.

Dragi otec, sestre molite se Bogu. Da nebudem ostal vu tudjem orsagu.

Ar smo v pogibelji po danu i v noći. Jezuš i Marija budi nam v pomoć!

Na bojnem polju. **Tomásics Miklós** vojniz Perlača.

— **Prošnja.** »Muraköz—Medjimurje« zване novine su v januar mesec 1-im u XXXIV. god. tečaj 1-im četvrt leta stupile. Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju. S pozdravljom izdateljstvo.

Predplatna cěna je od 1917. januar 1-ga:
Na celo leto . . . . . K 12—
Na pol leto . . . . . » 6—
Na četvrt leto . . . . . » 3—

Pojedini broji koštaju 30 fillera.

— **József nadherceg se kuglja.** József nadherceg na frontu ili vu logoru navěk je med svojinimi vojniki. Rad je med svojinimi dećki i rad se sjimi paradi. Tak je i zadnjić veselo gledal, kak se kugljaju dećki. Jedenput samo k jim stupi, zeme vun dvajsti korun banjku i veli:

— Što hoće se smenom igrati. Sedem hitim na jeden šub.

Soldati od kraja su se malo nazat vlekli, ali nadherceg sam jih je batrival. Nazadnje tri honvédi su skup nametali dvajsti korun i skup su reskěrali tuliko. Kad su penezi kre dvajsti korun banjke bili, nadherceg je odmah hitil. Ali ně je imel sreću, jerbo samo jednoga keglina je podral, drugi pak su stali, kak svéće.

— Sgubil sem! — veli nadherceg i taki je preć dal peneze onim, koji su gvinuli. Ali taki je još jedno banjko naprě zel.

— Što hoće još jedenput za dvajsti korun?

— Makar za četerdeset, krećiju odmah na pitanje.

— **Honvédeki minster i sćeri vojniz.** Kad je Hazai Samu honvédeki minster vu Szegedinu honvédske kompanije pregledaval, ovo se je pripetilo. Minister pri jedni kompaniji sćeroga honvéda spazi, kojemo tijam na prsah je segla sćera i duga brada, ali vu teli je zato tak sgedal, kak svaki mladi. To pak je Gulyás László kadetstražamešter bil, koj je vu cevilu notarijus.

— Kak dugo ste već soldat? — pital je odnjega minister.

— Poldrugo leto, javim pokorno.

— Ste već bili na bojnomo polju?

— Cetiriput — odgovori trdo.

— **Gratuliram vam** gospoin lejtinant, veli minister. Četerdeset i devet lét star Gulyás László kadet strazamešter petiput kakti lejtinant je išel na bojno polje.

— **Za dvě lěti se je javil.** Suhajda Antal viseput nagradjeni honvédski husar još 1914-ga leta oktobra 14-ga vu Galiciji je sginul. Od potlam likakvoga glasa su odnjega ně dobili žaloetni roditelji. Ov mesec tretjega na veliko veselje roditeljom, svojom rukom pisano kartu je poslal dimo vu koji piše, da teško rajeni je rusom došel vu ruke, jako dugo je beleguval i poleg toga je ně mogel pisati. Sad je zdrav i vu Karkovsku je zarobljeni.

Vnogi tgujeju, ako jeden ili dva mesecov ne dobiju nikakvoga glasa od svojih, koji su na bojnomo polju. Iz ovoga pripečenja opet je videti, da něje smeti najedenput dvojiti, jerbo negda su vojniki vu takvim položaju, da više mesecov nemoreju od sebe glasa dati. Něje svaki mrtev, za koga duže vremena neznamo gde je.

— **Bitka med cigani i žandari.** Minući tork simandski žandari po telefonu javili su vu Arad, da cigani robili su vu občini i sad proti Aradu bežiju. Odmah su četiri žandare poslali na simandski put. Za nekoju vuru spazili su na putu troja kola, na kojih su cigani bili. Ali i cigani su spazili žandare, odmah su obrnuli kola i divjo su počeli tirati. Žandari su se htili za cigani koji su strélati počeli na žandare, ali na sreću ně su nikoga trofili. Žandari su takodjer strélati počeli i jednomu ciganu prestreliti su ruku. Nato su cigani doli poskakali, ostavili su žene i decu pak su popešice se širom rezbežžali i vušli su žandaram. Žandari pležeranoga cigana, decu i žene na jedna kola su deli i odtirali su sobom.

Naj stareši vladar vu Europi. Kak znamo vu Europi naj stareši vladar je pokojni I Ferenc-József bil, sad je najstareši II. János Lichtenšteina vladar, koj se je 1841-ga leta septembra 25-ga rodil. Odnjega je jedno leto stareši Nikita, ali njega sad něje moći za vladara računati, jerbo nema orsaga. Za njim dojde Peter srbski kralj, koj se je 1844 ga leta juniusa 29-ga rodil. Na četrtim mestu Mohamed turski sultan stoji, koj je četiri mesecov mlajši od Peter kralja, koj je takodjer korunu sgrabil.

— **Kak stari su denešnji vodji?** Jedne francuzke novine pišeju od toga, kuliko je šteri nemški, francuzki i englezki general, tojest šeregov vodja star. Nemški generali, ako leta skup denemo, šestdeset i tri leti su stari, najmlajši je nemški princ, koj je 34 let star, naj stareši je Falkenhayn, on je 72 leti star. Za nemškim kraljčom je najmlajši bajerski kraljič, koj je 47. lét star würtemberski nadherceg koj je opet 51 leto star.

1870 ga leta puno mlajši su bili vodji, samo Vučnoš kralj i Steinmetz general su bili od 72 letah stareši. Vu Francuzkim najmlajši general je Grand, koj je 47 lét star Joffre 64 lét ima. Pétain 59 lét. Najmlajši su englezki generali smrd kojih najmlajši je 46 lét najstareši pak 60 lét je star.

— **Pred Brailom i focsanom stošju naši šeregi.** Rumunji i rusi neprestaino retirérāju tak, da naši šeregi već pred

Braila i Focsana varasi stojiju. Ovdí budu rumunji i rusi probali još jedenput zasatviti naše šerege, ali kak je to naprě videti niti ovdí nebudo mogli dugo se držati. To je zadnja linija, ako je i odovud sbijeju, tijam vu Rusko zemlju moraju retirérati, da za Szereth zvanom vodum budo se duže branili. Od čele Romanije još jedno četrtio stran imaju romanci. Ako Braila i Focsana varase sgrabiju, čela Romanija bude nam i našim saveznikom vu rukah.

— **Zita magjarska kraljica.** Kad su zvoni glasili, da kralj je korujani, baron Hornig Károly vesprémski biskup prosil je kardinala, da naj Zita parmai hercegovicu za magjarsko kraljicu koruni. Do vezda je klečala kraljica. Stala se je i grof Esterhazyjom išla je i ona k oltaro, gde se je opet pokleknila. S molili su od svih svetcov litaniju i zatem je Csernoch hercegpri-maš i kraljicu svetim uljom na mazal. Hornig biskup na glavu je del kraljici hižnu korunu, hercegpri-maš pak na dšno pleče Sv. Štefana korunu, koju je medtem toga grof Tisza István donesal, potlam pak nazat del kralju na glavu. Kraljicu su nazat odpelali na tronuš i stēm je Zita magjarska kraljica nastala.

— **Sto jezer cekinov.** Orsag korujenomu kralju i kraljici dara da. To pak je petdeset, petdeset jezer cekinov, koje vu dvě krasnih ladicu ponudiju kralju i kraljici. Kralj i kraljica s radostjom su prijeli orsačkoga dara, kojega su odmah erdélyskim begunčom i siromakom senkali.

— **Kralj je odputuval.** Naprě je bilo odredjeno, da kralj taki kak sve ceremonije mineju, na večer ob šesti vuri odputuje. Na kolodvoru opet svetlikim veseljom su stavili kralja, koj se je zahvalil, da su ga tak lépo i radostno prijeli vu glavnim varasu. Kad je na vlak stupil, pustil je doli obloke i predodprtím oblokom je stal i tak dugo salutéral, doklam je vlak vun odletel iz kolodvora. Kralj ov mesec još jedenput bude došel k nam dimo, vu svoj lépi glavni varas.

— **Francuzki šereg.** Times englezke novine pišeju: Francuzki šereg je još čeli, ali na zadnji Stelingi su samo dvěsto jezer takvih našli, koji su sposobni za vojnika. To je premalo, jerbo antant nikud—nikam nebude mogel, ako velike rezerve nebude imel. Poleg toga Englezija se mora traiti, da dosta rezerve bude antant imel. Nadalje pišeju novine, da Englezija něje tak srečna bila svojom flotom, kak su to mislili, jerbo poleg podvodnih ladjah nemore na morju nikaj važnešega delati.

Zahtěvaju novine, da sve mužkarce od četerdesetoga leta do šestdesetoga nuler moraju pozvati. Ovi bi doma pazili na mir, koji pak sad sveršavaju ovu službu, odmah bi mogli na front iti. To sve nebi hilo potrebno, ako bi flotta svojega cilja bila mogla postići.

— **Ostali vlaki.** Od počemši, januar 5 ga dana na Csáktornya—Ukki željeznici on vlak, koj od Zalaegerszega u jutro ob 8 vuri na Csáktornya dolazi, nadalje on prersonalski cug, koj iz Csáktornya poslie podne ob 1 vuri prama Zalaegerszega ide, su od gori spomenitoga dana na dalje zastavljeni.

— **Opet 150 zarobljenikov i 4 štukí vu Dobrudži.** Bulgarski korman je ja-

vil januara 1-ga: Vu Dobrudži pred mačnim mostu još traja bitka. Zarobili smo opet šest oficirov i 1150 drugih vojanikov. Vu ruke su nam došli opet četiri štuki i četirinajst mašinpuskih.

Na macedonskim frontu samo štuki dělaju, pešicke sturme su prestale. Okolo Štruma vode samo patrolo se negda-negda počneju strélati. Jeden zrakovop na neprijateljski logor više bombih je hitil i vnojo vojanikov su bombe zaklale ili pak teško oranile.

Sarrail general francuzki ne ufa dalje napredovati, jerbo je straho, da grčke čete odzaja se navaliju na francuzki šereg.

Bulgarske čete koje su vu Dobrudži svršile svoj cilj, na macedonski front budo išle.

— **Za tri mesecce bude mir.** Jeden glasoviten amerikanski direktor, koj dobro pozna Europu tak je rekel, da za tri mesecce mir bude nastal. Dakle za devetdeset danov nebudo već puške praskale. Vu Ameriki jako to verujeju ovomu bankaru. Daj Bog, da tak bude.

— **Amnestija reštantom.** Kralj na uspomen krunitbe svim onim koji su još nigdar ně bili kaštiguvani i od šest tije-dnov više rešta ně su dobili, amnestiju dobiju, tojest ova kaštiga odušćena bude. Poleg toga po čelim orsagu više jezer reštantov vun bude spuščeno.

— **Kak stošimo na bojnomo polju?** Svigdi su naši neprijatelji mirni bili vu prošlim tije-dnu, samo smo mi i naši savezniki s rumunjom i rusom vu Rumunjskoj posla imeli. Rumunji i rusi su opet jako biti bili, vnojo jezer rusov i rumunjov je polovljenih i vnojo štukov od njih odzetih. Naše i saveznicke čete se približuju k potoku Szereth zvanomu, gde jih veliki ruski i rumunjski šeregi čekaju. Vu dojdućim tije-dnu budu brčtas velike bitke. Ufajmo se vu gospodina Boga, da budu ovi boji nam na hasen, koji budu i zroki miru.

Naši neprijatelji nećeju privoljiti, da bi mir bil. Oni veliju, da predi nebude mir, dok nas ne prevladaju. Amerikanskih državah predsednik još dela za mir. K njemu su se priklopili i oni orsagi, koji ne vodiju tabora. Budu si premislili i naši neprijatelji. Ako pak budu gizdavo odhitiili njim ponudjeni mir, onda se nebudo dugo premisljavali, nego budemo svi s dušom i tēlom proti njim išli. Podjarmiti se nedamo! Pod zas-tavom našega novoga, mladoga kralja budemo s Bozjom pomoćjom nadvladali naše neprijatelje, koji bi nam radi orsaga našega na šalate reztrgati i nas sve vu svoje su-zanjestvo odegnati.

Ve zda od tabora samo tuliko, ar smo mesto trebali vu našim novinam za opisanje krunitbene lépe svečanosti. (M. J.)

Pěsma od mužā i žene.

Kak je smrt nemila ovo vučinila,
I vu našem rodu žalost napravila.

Berlenicz Franc zvani v Ruskoj pokopani,
Kuglica nemila njega vumorila.

Jezero devetsto petnajstoga leta,
Preminul on iz ovoga nam svēta.

Prvoga augustuša zadnjiput nam piše,
Jednajstog augustuša zaprl svoja vusta.

Zadrjčić je on viknul s Bogom žena mila,
S Bogom ma ljublena kćerka jedina.

Dovršeno moje zadje govorenje,
S tem zapiram svoje zadje ja mišljenje.

Ovo je zgovoril, dušicu je spustil,
A svojim pajdašom ovo preporučil:

Pajdaški moji s Bogom mi ostante!
Otcu nebeskomu za me se molite!

Tužen glas je došel iz bojnoga polja,
Da je moral vmreti v tužnoj ruskoj zemlji

Á japek i mamika žuhko se plakali,
Sestrice i brati njega su vuzvali.

S Bogom mi ostante japek i mamika,
Sestrice i brati i sva ma rodbina.

Susedi ljubljeni, prijatelji mili,
Kumi i kumice, bližji i dalešnji!

Vezdaj dragi pajdaš i kumek ljubleni
Sabol Martin zvani, Brodu pokopani.

I njegova žena Sršan Jela zvana,
Koja si prez para svojega ostala.

Dalje haraćila tužna smrt nemila,
Ar i njegvu ženu zemljica pokrila.

Smrtnoga betega ona je dobila,
Da je svoga para dobroga zgubila.

Nėje ona mogla nikak ozdraviti,
Morala dušicu za parom zpusiti.

Lępo je zaspala, naglo preminula,
Niti milu rećku više govorila,

A japek i mamika žuhko rezplakali,
Kćerkici jedini svećicu vužgali.

Samo jim ostala njiva kćerka mala,
Japeka, mamiku nigdar mać poznala.

Vidovski su zvoni tužen glas zvonili,
Gda su njeno tělo v grobek sprevodili.

Naj jim bude lehka ta črna zemljica,
Naj se raj vuživa njihova dušica!

Felsővidafalva.

Vincetics Agata.

Urednikova pošta.

Dobre budu za novine sljedeće, nam poslane pisme:
Pri Isonzou. (T. M.) -- Pozdrav junački. (H. M.) -- Tužno moje spričavanje. (V. A.)

Drugim vnoгим budemo vu jednim drugim broju odgovor dali. S pozdravom! (M. J.)

HIÁBA!

„Vadászat és Állatvilág“

a legjobb, legolcsóbb, képes vadászati szaklapja az országnak; az egyetlen tökéletes baromfi-, galamb- és házi-nyultenyésztési képes lap pedig a

„Szárnyasaink“.

Mutatószámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-hörút 34.

A VILÁGHÁBORÚ

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egy hónapra K 3:30

Negyedévre K 9:50

Félévre K 19:—

Egész évre K 38:—

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG RIADÓHIVATALA

Budapest,

VII., Rákóczi-út 54. szám.

Izléses kiállítású **FINOM LEVÉLPAPIROK** dobozokban és mappákban (Envelopes) nagy választékban kaphatók

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv- és papirkereskedésében Csáktornyan.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét a rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét a rovatban díjmentesen közöljük

Bőrkereskedő:	Csáktornya
Mayer Testvérek	
Borbély és fodrász:	Csáktornya
Mécsesi Nándor	
Mik Szilárd	
Mézeskalácsos és választégyertyaöntő:	Damása
Tihanyi Mihály	
Cipész:	Csáktornya, városház épület
Kelemen Sándor, férfi és női cipész	
Divatárúház:	Stridóvár
Liszt és Brodnyák	
Fényképész:	Csáktornya
Kő Kovács István	
Férfi szabó:	Csáktornya
Iványos Ignác	
Bodica Ferenc	

Fűszerkereskedés:	Csáktornya
Mayercsák Béla (közén, faszen, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára	
Gráner Testvérek	
Mráz J.	
Kollarich István	
Deutsch Rezső	Kisszabadka
Toplák György	Drávaszilócs
Kávéház:	Csáktornya
Prückler K. Zrínyi kávéháza	
Földes Mór Royal kávéháza	Csáktornya
Deutsch Jenő	Csáktornya
Kötélgyártó:	Csáktornya
Dornik Rezső	
Petricus Ignác	Csáktornya
Kőfaragó és sirkőkészítő:	Csáktornya
Tersztenyák Bódog	
Grünwald Adolf	Szenice, Nyitra m.
Mészáros:	Csáktornya
Antonovics József	
Órás- és ékszerész:	Varaszdin
Pollák Bernát	

Szállító és deszkakereskedő:	Csáktornya
Löbl Mór és Fia	
Uri- és nöldivat, játék- és diszműmű:	Csáktornya
Kelemen Béla	
Vaskereskedés:	Csáktornya
Bernyák Károly utóda	
Binder Károly	
Vendéglők:	Csáktornya
Prückler Károly	
Pecornik Ottó	Csáktornya
Hencsey Gábor	Csáktornya
Antonovics József	Csáktornya
Budai József	Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb)	Csáktornya
Deutsch Jenő	Csáktornya
Kelomen Imre	Csáktornya
Prusácz Alajos	Csáktornya
Deutsch Zsigmond	Csáktornya
Schlesinger Mór	Csáktornya

Bagola István vendéglője	Csáktornya
»A vasúthoz«	
Singer Salamon	Kisszabadka
Sőjtöry János	Drávanagyfalu
Novák József	Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv.	Drávavásárhely
Kovács Mihály korcsm.	Drávavásárhely
Leitmann Bálint	Szentilona
Kozjak Mihály	Kisszabadka
Baumhack Rezső	Szentilona
Reiner János	Ráczkanizsa
vegyeskereskedés, Petánczi savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat	
Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős	Csáktornya
Schrey György	Csáktornya
Spitzer Elek vegyeskereskedés és korcsmáros	Pusztafa
Vászonkereskedő:	Csáktornya
Szivoncsik Antal	